

Zeitschrift: Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)
Herausgeber: Romania (Societat de Students Romontschs)
Band: 64 (1979)
Heft: 13

Artikel: Cronica : entschatta avrel entochen la fin da settember 1979
Autor: Berther, Norbert
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-882384>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 02.04.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Cronica

(Entschatta avrel entochen la fin da settember 1979)

Fatgs romontschs

Nums romontschs per las vias a Glion e Mustér

Damai che *Glion* ei carschius ualti fetg ils davos onns eis ei stau necessari da dar num allas vias. Dils 45 nums ein 24 romontschs, 18 tudestgs e 3 bilings. Ins ei era seregurdaus da personas meriteivlas signond certas vias cun lur nums sco p.ex.: Via Erni, Via Depuoz e Gassa Stefan Gabriel. – Plinavon signalisescha era la vischnaunca da *Mustér* quest atun las vias da quartier cun nums romontschs.

Premi radio a mistral Gieri Vincenz

A caschun dalla radunonza generala dalla Cuminonza romontscha da radio e televisiun obtegn mistral Gieri Vincenz il premi radio specialmein per siu engaschi en favur dalla cultura romontscha. Redactur dr. Giusep Capaul salva la laudatio. – Era il Chor mischedau romontsch da Sogn Murezi-Schlarigna-Champfèr obtegn la medema distincziun.

Supplement interromontsch

Enconuschentamein sustegn la Ligia Romontscha la pressa romontscha annualmein cun ina summa da 47 000 frs. Cun quella contribuziun giavischa ella denton ch'ei vegni realisau in supplement interromontsch che duessi cumparer 6 gadas ad onn e vegnir aschuntaus a tuttas gasettas romontschas. Perquei elaboreschon ils redactors ed il secretari dalla Ligia Romontscha, dr. Iso Camartin, in statut da redacziun. La suprazionza dalla LR ei denton dil meini che quella sligiazion cuntenti buca e ch'ei seigi da tscherchar alternativas. Ella propona alla radunonza da delegai a Zernez da buca acceptar las propostas. Leu ha liug ina liunga debatta pertuccont quella tractanda. Dalla discussiun secristallisescha il meini, ch'in supplement interromontsch che cumpara mo 6 gadas ad onn, hagi buca grond senn per l'avischinaziun denter ils idioms – la mira dil supplement. Perquei renunzian ils delegai ad interim da realisar in supplement interromontsch. L'idea dalla avischinaziun duei denton vegnir persequitada vinavon. La radunonza elegia plinavon ina cumissiun che ha da studegiar la posiziun dalla Ligia Romontscha viers la pressa. Da quei gremi fan part: dr. Bernard Cathomas (Romania), Rico Falett (Uniun dals Grischs), cuss. naziunal dr. Martin Bundi (Renania), e deputau Remi Capeder (Uniun rumantscha da Surmeir).

(Cump. Gasetta romontscha, 12-4-1979, 17-4-1979).

Theo Candinas alla televisiun ed als dis da litteratura

Ils 14 d'ost presenta la televisiun dalla Svizra franzosa il scribent Theo Candinas ella emissiun «En direct avec un écrivain suisse: Marc Schindler reçoit Theo Candinas». – A caschun dils dis da litteratura a Solothurn vegn il romontsch era risguardaus. Theo Candinas prelegia poesias ord treis decennis. Igl eco ei fetg positivs.

Canorta romontscha a Turitg

Ils 25 da mars sa la Missiun catolica romontscha (MICARO) Turitg inaugurar sia nova canorta. Quella cumpeggia ina sala per ver 65 persunas, ina biblioteca ed ina stanza per dimora recreativa ni per sessiuns pli pintgas. Ina sempla cuschina possibilitescha da porscher pigns refrestgs. La MICARO, che stat sut l'egida da sur Giosch Albrecht, haveva oriundamein en mira ina atgna casa, quei ch'ei denton per motivs finansials buca stau pusseivel.

Lungatg da canzlia

La fin d'avrel arranscha l'Uniun romontscha da Berna ina discussiun davart il lungatg da canzlia. Dr. Roman Truog, sesents a Berna, plaيدا en favur d'in tal lungatg, ferton che Lucas Deplazes ei encunter ina tala sligiazium. Ella discussiun fetg animada sa denter auter dr. Iso Camartin, secretari dalla Ligia Romontscha, cumpletar e rectificar certas caussas. Il radio dalla svizra tudestga e retoromontscha emetta il discuors ils 29 da settember.

Cultura

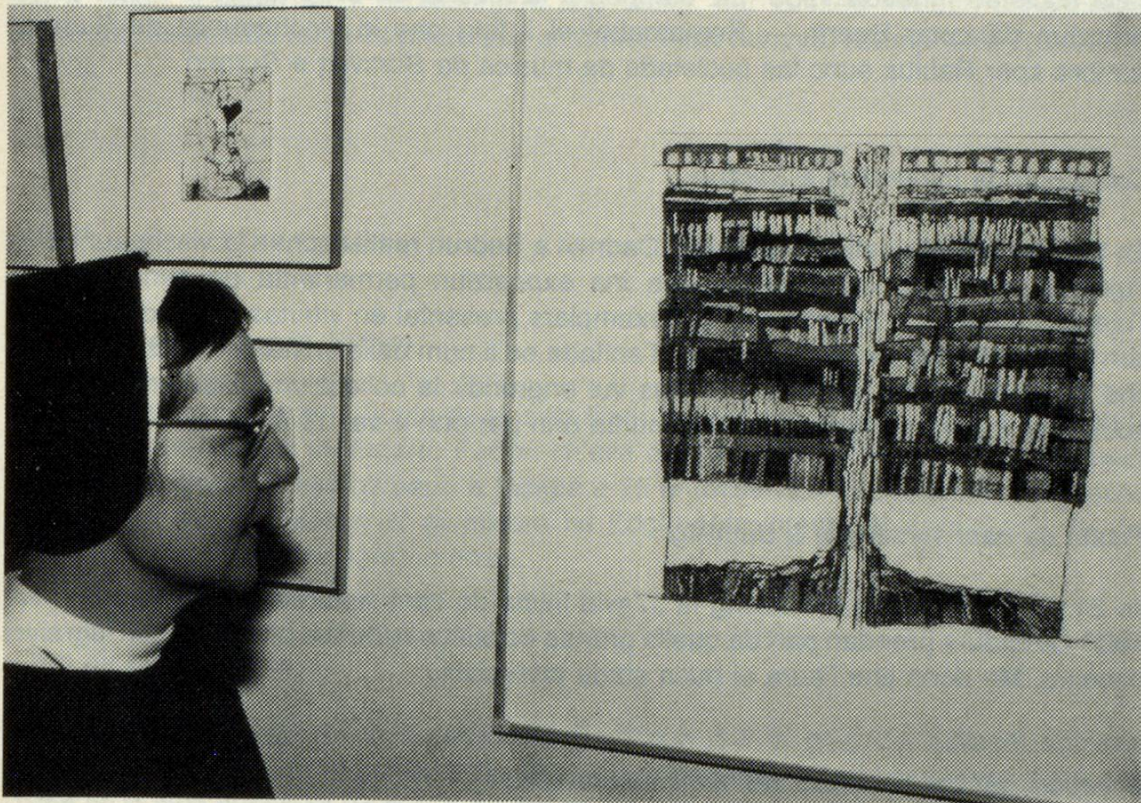
Exposiziun da fotografias a Danis-Tavanasa

La fin d'avrel exponan Margarita e Flurin Caduff fotografias veglias da Danis e Tavanasa ella casa da scola dils vitgs numnai.

Emprema bandiera per il Chor mischedau da Murissen

Il Chor mischedau da Murissen inaugurescha ils 10 da zercladur sia nova bandiera. Dil program dalla fiasta separticipeschan ils chors lumnezians da Murissen, Cumbel, Vella e Lumbrein sco era ils tamburs da Murissen. Il Chor mischedau da Murissen ei vegnius fundaus igl atun 1974, damai ch'il Chor viril saveva buca exister pli persuls. Moritz Capaul diregia ils ver 50 cantadurs e cantaduras.

Ina artista sursilvana expona

L'artista, sora Gelia Degonda, contemplond in da ses maletgs significativs. Il crap ei savens il motiv da sias creaziuns artisticas.

Foto: Paulin Decurtins

Naven dils 14 da fenadur entochen ils 27 d'uost expona sora Gelia Degonda ses maletgs e dessegns ella Stiva d'art sursilvana en la Cuort Ligia Grischa a Trun. L'artista romontscha ei oriunda da Cumpadials. Suentar ver frequentau la scola d'art a Basilea entra ella ella Claustra dad Ingenbohl, nua ch'ella ei scolasta da dessegn. (Cump. GR, 20-7-1979)

100 onns Societad da musica Mustér

Ils 20 entochen ils 22 da fenadur festivescha la Societad da musica da Mustér il giubileum da 100 onns. Venderdis sera concertescha la musica giubilara. Il punct culminont dalla sonda ei il concert da galla dalla «Civica Filarmonica Mendrisio». La dumengia ha liug in til, igl act festiv e producziuns dallas societads da musica dallas vischnauncas vischinontas. – Guglielm Gadola ha fatg la cronica che sesanfla el program.

Novs instruments per la Societad da musica Rabius

Ils 10 entochen ils 12 d'uost inaugurescha la Societad da musica Rabius ses novs instruments. Quels – igl ei la tiarza instrumentaziun – ha la firma Kurath da Flums

procurau. Ella scartira festiva ha il confundatur Cristoffel Degonda descret la historia dalla societad fundada 1935. Oz cumpeggia la musica 35 commembers e stat sut la direcziun da Lotar Bearth. – Remarcabel ei il fatg che la vischnaunca da Sumvitg dumbra sper Rabiun aunc las societads da musica da Sumvitg e Surrein.

Collecziun da mineralias a Sedrun

En in local adattau dalla nova Tgesa Cadruvi a Sedrun realiseschan la vischnaunca da Tujetsch e l'Uniun da cavacristallas ina exposiziun permanenta da mineralias da Tujetsch. Quella cumpeggia gia 100 exemplars presentai en vitrinas da veider e nudai cun il num dil cavacristallas, il liug dall'anflada ed il num dalla cristalla. La vischnaunca, che posseda gia ina retscha cristallas vul engrondir la collecziun cullas entradas per taxas dad ir per cristallas, quei che munta onn per onn a ver 10 000 frs.

Fiasta da cant sursilvana a Sumvitg

Il 24 da matg ha liug a Sumvitg la 37avla fiasta da cant sursilvana. 36 chors cun ver 1800 cantadurs prendan part da quella gronda occasiun culturala che ha priu in legreviel decuors. Mo donn che l'aura ei buca stada favoreivla.

Arbagias per las societads da musica sursilvanas

Dalla fiasta cantunala da musica a Claustra fan era enzacontas societads dalla Surselva part. Ils resultats da lur prestaziuns ein respectabels:

Concurrenza da marschar:

1. rang: Breil, Rabiun, Sumvitg, Surrein, Val, Vignogn e Vrin
2. rang: Flem e Lumbrein

Concurrenza da pag:

2. cat. 1. rang: Sumvitg
3. cat. 1. rang: Breil, Val
2. rang: Flem, Trin, Vignogn
4. cat. 1. rang: Lumbrein, Rabiun, Surrein, Vrin

Religiun

Baselgias restauradas

Il 9 da settember benedescha vicari general, sur Giusep Pelican, la baselgia da s.Stiafen da *Cumbel*. La restauraziun ei vegnida realisada sut la direcziun dad architect

Damian Widmer. – Era *Surcuolm* sa inaugurar ils 23 da settember siu sanctuari renovau da s. Gieri. Puspei sa il representant digl uestg, sur Giusep Pelican consecrar la baselgia restaurada tenor ils plans dad architect Felix Schmid. (Cump. GR, 7, 14, 21-9-1979).

Sport

50 onns scola da skis Sedrun

Ils 7 d'avrel festivescha la Scola da skis da Sedrun il giubileum da 50 onns. Ella ei stada ina dallas empremas en Svizra. Ferton ch'ella occupava ils emprems onns mo paucs scolasts da skis, dat ella oz paun e fadigia a 15 entochen 20 instructers ed ella sesiun aulta a ver 40. A caschun dil giubileum ha Edgar Hitz, president dalla Scola da skis Sedrun, scret ina interessanta cronica.

Club da ballapei Trun

Ils 31 da matg gudogna la squadra da Trun cun 5:1 in giug da ballapei encunter Landquart ed acquista cheutras il *buccal dil cup grischun*. Igl ei l'emprema gada dapi 1968 ch'in club sursilvan va cun la plema en ina tala concorrenza. Avon havevan Glion, Schluein, Rabius, Tavanasa e Rueun acquistau quella victoria, denton da lezzas uras prendevan ils clubs dalla secunda e tierza ligia buca part da quella lutga. Dus meins suenter quella victoria, numnadamein ils 27 entochen ils 29 da fenadur sa il Club da ballapei Trun *inaugurar siu plaz renovau*. Igl ei vegniu planau il plaz, construiu ina drainage e la finfinala perforau e semnau. Plinavon ha il club construiu in baghetg per las equipas cun ils indrezs necessaris. – A caschun dall'avertura semesiran las equipas da Lucerna e Winterthur in encunter l'otra. Plinavon dat l'equipa naziunala da skis in giug encunter ina selecziun da giugadurs dils clubs dalla Surselva. Ensemen culla avertura dil plaz festivescha il Club da ballapei Trun era il giubileum da 45 onns. Scolast Giusep Decurtins lai reviver en sia cronica il svilup da quella uniun sportiva.

Niev stan da sittar per Lags e Falera

Ils 17 da zercladur inaugureschan Lags e Falera lur niev stan da sittar che sesanfla a Giratsch el nord-vest da Lags. Il stabiliment cumpeggia 8 schibas, da quellas ein duas electronicas. Ils cuosts totals muntan a 335 000 francs.

Tour de Suisse a Lags

Per la secunda gada suenter ina pausa da quater onns finescha ina etappa dil «Tour de Suisse» a Lags. La caravana parta naven da Locarno, passa il Lucmagn e la Surselva ed arriva a Lags, nua che l'Uniun da cura e traffic organisescha l'arrivada.

Giugs olimpics d'unviern 1988 a Lags/Flem?

Igl onn 1988 vulan duas regiuns dil Grischun realisar ils giugs olimpics d'unviern: Sogn Murezi e Tavau d'ina vart, Arosa, Lai-Valbella, Flem, Lags e Cuera da l'autra vart. A Lags fussen las cuorsas da skis dils umens sco era las concurrenzas da siglir cun skis prevedidas, ferton che Flem havess dad organisar las cuorsas liungas.

Fatgs socials

Renovaziun dalla Casa sogn Gions a Mustér

Mustér posseda naven da 1852 ina casa da vegls che vegneva numnada «casa pauperila» ni «spital». Igl onn 1951 vegn baghegiu in niev edifeci. Cul temps ha quel buca pudiu satisfar allas pretensiuns dil temps. Perquei ha la vischnaunca da Mustér decidu 1977 da renovar el. Ils 30 da settember 1979 vegn la Casa sogn Gions inaugurada. Ella cumpeglia 35 stanzas per cussadents, 8 stanzas per las soras ni per il persunal. Ins ha alzau il baghetg existent per inaalzada e construìu plinavon in niev tract dalla vart meridiunala. Il project per la renovaziun deriva dad architect Richard Brosi, la realisaziun ei stada els mauns dils architects Rico de Castelberg e Reto Schnoz, Mustér.

Nova partiziun per dunnas el spital da Glion

Cun igl emprem da settember surpren dr. med. Harold Seiler la nova partiziun per dunnas, per ginecologia e per la parturiziun el spital da Glion. Entochen oz ha dr. Schenker tgirau quella sparta supplementarmein.

Nova fuorma da vacanzas per affons

La secziun dalla Pro Juventute, Glion realisescha uonn per l'emprema gada diversas occasiuns per affons che san buca ir en vacanzas. Ella porscha differentas pusseivladads sco p.ex. senudar, far teater, saults, judo, turas cun velo, ir cun skis sil glatscher Vorab, ballapei, viseta en ina garascha. Ils affons survegnan in pass ed in bigliet da 10 frs. che vala per tuts viadis duront las duas jamnas da vacanzas. Ils affons san eleger quei program che plai ad els il meglier. Ver 400 scolars e scolaras dils cumins da Glion, Rueun e Stussavgia fan part da quella purschida originala ed exemplarica.

Ina grupp dil «Pass da vacanzas» a Glion survegn instrucziun en dar tennis.

Foto: Sandro Ursch

Scola

Integrasiun dalla scola secundara Lumbrein en quella da Vella

Dapi quest atun van ils scolars secundars da Lumbrein a Vella a scola. La scola secundara da Lumbrein ha existiu biabein 30 onns. Per motivs da munconza da scolars ei la vischnaunca stada sfurzada dad integrar sia scola secundara en quella da Vella. Leu han ins saviu engaschar in tierz scolast.

Empresas maturandas a Mustér

Uonn han per l'emprema gada giuvnas fatg la matura alla scola claustrala a Mustér. Denter quellas sesanflan era differentas Sursilvanas.

Conferenza scolastica romontscha sursilvana

Il 18 da matg seradunan ils scolasts romontschs dalla Surselva ad ina scuntrada romontscha. Dumeni Cavelti orientescha davart il Museum regional sursilvan ch'ei previus ella casa «Carniec» a Glion. – Davart las acziuns en favur digl onn digl affon plaيدا inspectur Leo Bundi, president dil comite d'acziun dalla Surselva. – Augustin Manetsch orientescha davart l'activitad dil Radioscola romontsch, ferton che Leo Bundi dat ina survesta davart ils novs mieds d'instrucziun romontschs elaborai ni en lavur. El menziunescha p.ex. «Enconuschientscha dalla patria», la «Biologia romontscha», e la «Fibla d'uaul» e diversas translaziuns. Richard Cavigelli orientescha sur dalla rimnada da texts romontschs per il scalem ault ed Adolf Hosang presenta il niev mied d'instrucziun «Las diesch specias da plaids».

Cuors da perfecziun dallas mussadras romontschas

Il 27 e 28 d'avrel organisescha Theo Candinas, president dil cussegl da scola dalla Ligia Romontscha, in cuors da perfecziun per las mussadras romontschas dalla Surselva. Ils scolasts Nicolaus Caduff e Bistgaun Cathomen dattan ina introducziun en «Miu εμπrem dicziunari», Hendri Spescha muossa co ins sa far versets e dr. Bernard Cathomas meina las mussadras en «Il mund dalla praula».

25 onns cussegliaziun professiunala en Surselva

Il 23 da matg salva igl Uffeci dad entruidament da clamada Glion/Mustér sia radunonza da delegai. Il president, Cristian Darms, fa speciala menziun dil giubileum dalla cussegliaziun professiunala en Surselva sco era dil cussegliader da clamada, Victor Durschei ch'ei era dapi 25 onns en survetsch sco entruidader. – Igl onn 1978 han 305 juvenils e 273 mattatschas encuretq cussegl pertuccont l'elecziun da clamada. La cussegliaziun da clamada per las mattatschas schai els mauns da Claudia Gienal.

Politica

Elecziuns circuitalas

Cadi

Mistral: Mattias Quinter, Trun (niev)
Derschaders: Teofil Schmid, Sedrun
Aluis Giger, Mustér
Bernard Deplazes, Rabius (niev)
Faustin Carigiart, Breil
Deputai: Fidel Alig, Trun (niev)
Augustin Cathomas, Breil
dr. Dumeni Columberg, Mustér
Bernard Deplazes, Rabius

Aluis Giger, Mustér
Mattias Quinter, Trun
Teofil Schmid, Sedrun

Foppa

Mistral: dr. Ulrich Werro, Glion (lib.)
Derschaders: Dumeni Caveli, Sagogn (pcd)
Walter Manser, Glion (pcd)
Theo Maissen, Sevgein (pcd)
Alfred Bühler, Valendau (dem.)
Deputai: Placi Cajochen, Schluein (pcd, niev)
Rudolf Toggenburg, Lags (pcd)
dr. Ulrich Werro, Glion (lib.)
Christian Candrian, Sagogn (dem.)

Lumnezia

Mistral: Balzer Caduff, Degen
Derschaders: Balzer Caviezel, Vella
Barclamiu Pelican, Vrin
Elena Schmid-Bianchi, Val (nova)
Luis Cavegn, Surcuolm (niev)
Deputai: Balzer Caduff, Degen
Fridolin Hubert, Val
Toni Halter, Vella (niev)

Rueun

Mistral: Michael Cavigelli, Rueun
Derschaders: Christian Janka, Sursaissa
Martin Gabriel, Vuorz
Marius Cahenzli, Siat
Aluis Alig, Pigniu
Deputai: Michael Cavigeli, Rueun
André Sax, Sursaissa (niev)

Via rapida Panaduz-Versomi-Valendau-Glion

Ils 6 d'avrel plaida dr. Donat Cadruvi davart il concept da traffic svizzer a caschun dalla radunonza dalla partida cristiandemocratica dalla Cadi a Mustér. Speciala menziun fa el dalla via rapida Panaduz-Versomi-Valendau-Glion che fuss da gronda impurtonza per la Surselva. Deplorablamein eis ella buca el concept da traffic svizzer. A vesta dalla gronda muntada economica da quella comunicaziun pren la Partida cristiandemocratica dalla Cadi ina resoluziun tenor la quala las instanzas cantunales cumpetentas vegnan supplicadas da far tut il pusseivel per realisar quei impurtont project. Era la tschentada da cumin dalla Cadi pren ina semeglianta resoluziun. Medemamein ina radunonza regiunala cun ils delegai communal e las suprastonzas dallas vischnauncas sco era ils deputai dalla Surselva sustegn la realisaziun d'ina tala comunicaziun e dat part quella decisiun als departements cantunals cumpetents.

Dr. Bernardo Lardi – niev cusseglier guvernativ

Damai che Reto Sciuchetti ei seretratgs il matg vargau pervia d'in tetel ch'el veva duvrau per sesez senza dretg, ha la Partida cristiandemocratica grischuna giu da nominar in candidat per la regenza. Ella tscharna dr. Bernardo Lardi da Poschiavo sco candidat per quei uffeci. El survegn denton concorrenza cun lic. iur. Arno Liesch (soc. dem.) ed Edwin Decurtins (pcd), candidat selvadi nominaus pér il davos mument. La tensiun avon l'elecziun ei ualti gronda e tut che predi in secund scrutini. Dr. Bernardo Lardi vegn denton eligius ils 9 da settember sorprendentamein gia egl'emprem scrutini survargond igl'absolut pli da 14 138 per 900 vuschs.

Resultats dalla Surselva

	Decurtins	Lardi	Liesch
Cadi	201	2497	123
Foppa	195	753	270
Lumnezia	85	1388	47
Rueun	118	667	79
Grischun	5314	15044	7658

Niev cusseglier dils stans

Damai che dr. Gion Clau Vincenz abdichescha sco cusseglier dils stans pervia d'ina damonda da taglia ha ei giu num da tscharner in successur. Ils 6 d'avrel numna la Partida cristiandemocratica dalla Cadi dr. Dumeni Columberg sco candidat. Quel damonda denton aunc temps per ponderaziun avon che sedecider definitivamein. A caschun d'ina radunonza da tut las secziuns sursilvanas dalla Pcd a Glion dils 18 d'avrel seretrai dr. Columberg en favur da dr. Luregn Mattias Cavely che vegn nominaus sco candidat dalla Surselva. Dr. Cavely vegn lu era tscharnius sco candidat ufficial dalla Partida cristiandemocratica grischuna a caschun d'ina radunonza a Casti, suenter che dr. Gieri Vieli ei seretratgs sco candidat muort in pamflet encunter sia persuna.

Ils 22 da matg ha liug l'elecziun. Sper dr. Cavely sepresentan era dr. Lisa Bener (lib.) e Richard Caduff (soc. dem.) sco candidats. Egl'emprem scrutini contonscha negin igl'absolut pli. Il resultat dalla Surselva secloman sco suonda:

	Cavely	Bener	Caduff
Cadi	2955	144	113
Foppa	1226	232	247
Lumnezia	1574	69	53
Rueun	729	66	97

Per il secund scrutini renunzia Richard Caduff da candidar. Puspei dat ei ina intensiva mo loiala campagna electorala. Ils 10 da zercladur vegn dr. Luregn Mattias Cavely eligius cun 15 733 vuschs, ferton che sia concurrenta, dr. Lisa Bener, fa 14 511 vuschs. La decisiun dat la Surselva che votescha serradamein per siu representant. La participaziun da votar el Grischun munta a 31%, quella ella Surselva a ver 62%.

Ils resultats dalla Surselva secloman:

	Cavelty	Bener
Cadi	3358	286
Foppa	1835	118
Lumnezia	1412	376
Rueun	877	130

Successur da dr. Cavelty el cussegl naziunal daventa Leonard Flepp da Panaduz.

Dumeni Columberg candidat per il cussegl naziunal

Ils 25 d'uost nominescha la Partida cristiandemocratica dalla Cadi dr. Dumeni Columberg cun 88 da 116 vuschs sco candidat per il cussegl naziunal per mauns dalla radunonza dalla Pcd grischuna. Prof. dr. Walter Wittmann obtegn 28 vuschs. La Pcd grischuna tscharna igl emprem da settember a Cuera ils suandonts candidats per il cussegl naziunal: Toni Cantieni, dr. Dumeni Columberg, Ida Derungs-Keller, Leonard Flepp e dr. Plinio Pianta.

Votaziuns cantunalas

Ils 20 da matg accepta il suveran grischun cun 22 799 gies encunter 9 807 nas la lescha tenor la quala in cusseglier guvernativ en uffeci astga buca appartener el medem temps al parlament a Berna. Era la nova lescha d'ustrias vegn acceptada cun 21 975 gies : 9 616 nas.

Resultats dalla Cadi

	Scamond per Berna		Lescha d'ustria	
	gie	na	gie	na
Cadi	1839	1204	1775	1173
Foppa	1004	455	936	427
Lumnezia	818	483	892	380
Rueun	457	257	416	305

Cun 15 275 gies encunter 11 121 nas accepta il pievel grischun ils 9 da settember l'engrondaziun dil Tecnicum a Buchs, dil qual nies Cantun ei separticipaus.

Resultats dalla Surselva

	gie	na
Cadi	1412	1292
Foppa	612	471
Lumnezia	551	628
Rueun	320	405

Economia

Niev stabiliment da schurmetg civil a Rueras

Suenter che la vischnaunca da Tujetsch ha erigiu a Sedrun, Selva e Tschamutt stabiliments da schurmetg civil sa ella inaugurar igl emprem da fenadur ina tala construcziun era a Rueras, ella vischinonza dalla casa da scola. Il stabiliment porscha schurmetg a ver 300 personas, ha 100 plazs da durmir ed ina cuschina cun ina capacitat per 200 personas. Il baghetg, che cuosta entuorn 700 000 frs., ei vegnius projectaus dil biro d'inschignier H. Kuoni, Cuera.

Nova halla da gimnastica a Breil

Ils 9 da zercladur sa la vischnaunca da Breil inaugurar la nova halla da gimnastica a Breil. Quella duei era survir per occasiuns culturalas. En connex cun quei baghetg ei era in stabiliment per schurmetg civil vegnius construius. Architect dils novs stabiliments ei Richard Brosi da Cuera. (Cum. GR, 20-7-1979)

Niev administratur per l'Uniun da cura e traffic Mustér

Sco niev administratur dalla Uniun da cura e traffic Mustér vegn Fritz Holliger, oriunds da Offtringen (Aargau) eligius. El ei successur da Doris Candinas ch'ei s'engaschada 10 onns per il turissem a Mustér.

Niev veterinari districtual

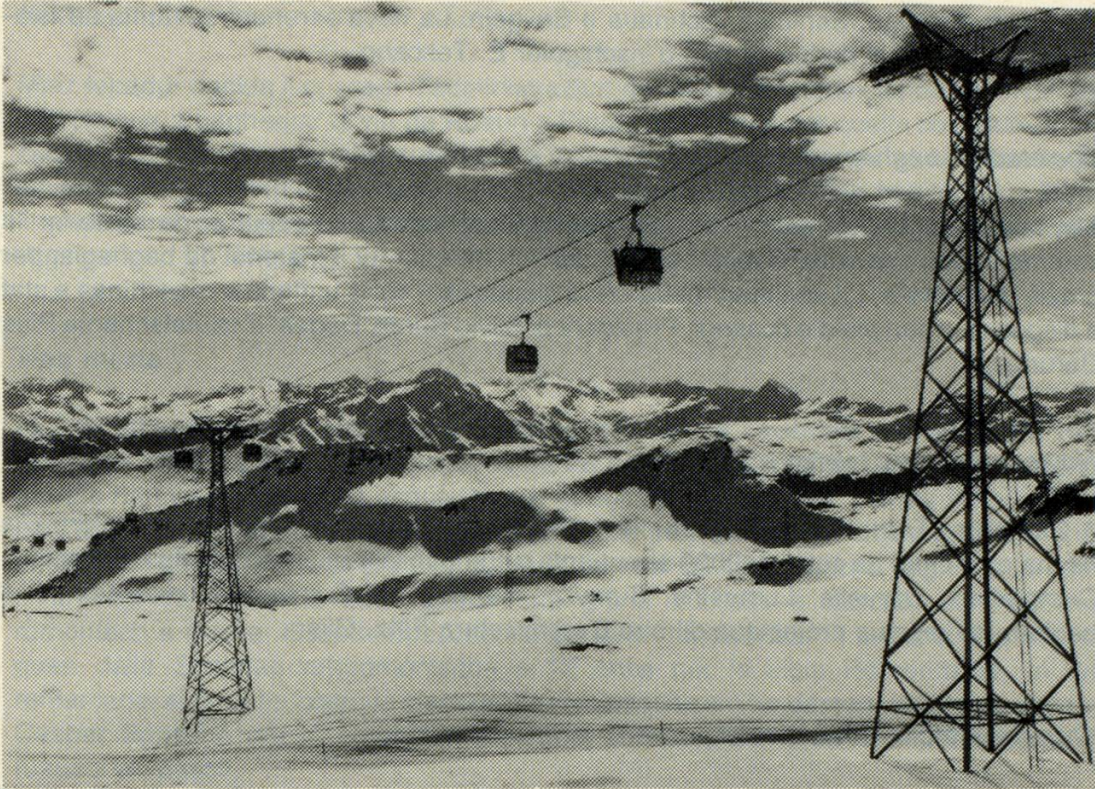
Sco successur da med. vet. Willi Durschei da pia memoria elegia la regenza grischuna dr. Pius Tuor sco niev veterinari per il district Rein anteriur (Cadi).

La firma Grob banduna Glion

La filiala dalla firma Grob, ch'ei dapi 1970 a Glion, banduna la Surselva el decuors dalla stad. La fatschenta che fabrichescha utensils haveva el senn da secasar definitivamein a Glion. Igl emprem ha ella priu a tscheins l'anteriura scrinaria da Pius Maissen e lu vuleva ella baghegiar ina fabrica. Damai ch'igl access tier il sulom fuva memia cars, sto la firma renunziar a siu plan e seretretr a Cuera.

Niev territori da skis sil Vorab – era per la stad

Dad uss naven eis ei pusseivel dad ir cun skis era la stad sil Vorab, suenter che la Societad Crap sogn Gion ha construiu ils stabiliments sin quei territori. Quels ein vegni inaugurai ils 22 da zercladur. Quella tiarza etappa munta la culminaziun dall'avertura dil

Las telecabinas Crap Masegn – Fuorcla Vorab ein automaticas e fetg modernas. Ellas han plaz per 6 persunas.

Foto: Geiger, Flem

territori da skis Crap sogn Gion. Ussa suonda ina fasa da consolidaziun. – Ils indrezs sil Vorab cumpeglian las telecabinas Crap Masegn – Fuorcla Vorab cun cabinas automaticas da 6 persunas, dus runals da ver dus km lunghezia, ina sutgera naven dil pei dil glatscher sil Vorab pign. Al pei dil glatscher han ins construui in complex da baghetgs che cumpeglia il restaurant ed ina terrassa.

Danovamein agid finanzia per la Fabrica da ponn Trun

Tier la sanaziun dalla Fabrica da ponn igl onn 1976 haveva la vischnaunca da Trun signau aczias per 400 000.– frs. Ins sperava da ver surmuntau la crisa. Quei ei denton buca stau il cass. Ils 28 da settember decida la vischnaunca da Trun da porscher danovamein maun concedend alla fabrica ina summa da 300 000.– frs. en fuorma da assegns da participaziun. Cun quella davosa sanaziun speran ins d'haver surmuntau definitivamein la crisa dalla Fabrica da ponn.

Serenera centrala per la Foppa

Ils 1 e 2 da settember ha liug l'avertura dalla serenera centrala dalla Foppa. Da quei project fan 11 vischnaucas part: Castrisch, Falera, Gion, Lags, Ladir, Luven,

Ruschein, Sagogn, Schluein, Schnaus e Sevgein. La nova serenera sesanfla ad Isla-Schluein. Il project deriva dil biro d'inschignier E. Toscano.

Societad da baghegiar Lumnezia

Ella Lumnezia ei seconstituìu ina societad da baghegiar. Siu intent ei da sustener ils commembers, che vulan segidar sesez, cun intermediar tut il material da baghegiar per prezis favoreivels. La societad metta era a disposiziun certs uaffens e maschinas e stat a disposiziun cun plaid e cussegl. President ei Silvio Bundi, Degen, e caufatschenta Pius Derungs.

Nova centrala da telefon a Campliun

A Campliun (Trun) vegn inaugurau ils 4 da settember ina nova centrala da telefon. Ella ha ina capaciad da colligiar 2000 abbonents e cumpeggia ils suandonts vitgs: Campliun, Cumpadials, Darvella, Lumneins, Sumvitg, Surrein, Val Sumvitg, Trun e Zignau. Il baghetg ei vegnius projectaus dil biro d'architectura Fetz, Glion.

Ovras electricas Glion 1 e 2

Igl emprem di dalla sessiun dil cussegl grond dil matg inoltrescha il deputau dr. Josef Capol ina interpellaziun urgenta pertuccont las ovras electricas Glion 1 e 2. Dr. Donat Cadruvi, cau dil departament da baghegiar, pren posiziun detagliada viers l'interpella-ziun (Cump. GR, 5-6-1979).

Entschatta da zercladur vegn fundau in comité svizzer encunter Glion 1 e 2. Da quei gremi separticipeschans divers parlamentarischs cantunals e federals. – Encunter l'ovra numnada va era il cumin da protesta dils 17 da zercladur, organisaus dalla Pro Rein anteriur ensemen cun l'Uniun grischuna da pescadurs. Ils ver 800 participonts ord l'entira Svizra marschan naven dalla staziun da Vuorz entochen a Glion nua che ha liug la manifestaziun finala. Plirs auturs s'expriman. Cuss. naz. Akeret, Winterthur, pretenda il stop dallas lavurs. (Cump. GR, 19-6-1979)

Encunter la pretensiun da sistir las lavurs s'expriman ils suprastonts dallas nov vischnauncas da concessiun che seradunan ils 21 da zercladur a Rueun. Els fan valer che la gronda part dalla populaziun pertuccada stetti aunc adina davos il project e patratgi buca da midar lur tenuta d'entochen dacheu. Ins disapprobescha era las intervenziuns d'ordvart e schizun d'auters cantuns (Cump. GR, 26-6-1979).

Ina nova discussiun levanta la conferenza da pressa dils 26 da settember organisada dil Comité svizzer encunter Glion 1 e 2, dalla Fundaziun per il schurmetg dalla natira, dalla Uniun grischuna da pescadurs e dalla Pro Rein anteriur. Ils opponents renfatschan ch'ils contracts denter las vischnauncas da concessiun e la NOK seigien buca valeivels pervia dalla damonda dall'aua restonta. In di suenter, ils 27 da settember, dat la NOK ina conferenza da pressa a Glion. Da quella fan las sequentas persunalitads part: cuss. gov. Dr. W. Geiger, S. Gagl, president dil cussegl d'administraziun dalla ovra Glion 1 e 2, cuss. gov. dr. Donat Cadruvi, representant dalla regenza grischuna e deputau Augustin Cathomen, representant dallas vischnauncas da concessiun. Ins refusescha cun de-tschartadad las renfatschas dils opponents pertuccont la nunvaleivladad dils contracts.

Nova via si Pigniu

Miez fenadur decida il cussegl d'administraziun dallas Ovras electricas da Glion SA dad entscheiver a baghegiar la via da Rueun a Pigniu. Las lavurs per quella colligaziun, che cuosta 9,4 mill. frs., vegnan surdadas a firmas grischunas. La via ei necessaria per saver baghegiar il lag da fermada a Pigniu. Aschia survegnan era ils habitonts da Pigniu finalmein ina via andanta, quei ch'ei da gronda impurtonza per l'ulteriura existenza dil vitg.

Nos morts

Ils 7 da settember banduna Caspar Spescha, oriunds da Tavanasa il terrester. Da 1912 entochen 1958 eis el staus emploiau da banca cantunala, il davos sco procurist. Gronds merets ha Caspar Spescha acquistau per la cultura romontscha. Duront 60 onns fa el part dil Chor viril Alpina Cuera ch'el presidiescha plirs onns e per il qual el ei ina ferma petga. Per quei chor ha el era fatg la cumedia «Co Giulitta nauscha vegn moderada», ch'ei vegnida realisada duas gadas cun grond success a caschun dil Tscheiver romontsch a Cuera. Caspar Spescha ha plinavon funcziunau 17 onns sco revisur da quen dalla Societad retoromontscha e 12 onns per la Ligia Romontscha. In fatg remarcabel ei ch'el ha creau la stenografia romontscha sin fundament da Stolze-Schrey. Caspar Spescha era in carstgaun amicabel e beinvulent e da fina demanonza. El ruaussi en pasch.